

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים
היזמה למחקר יישומי בחינוך

כ"ג בניסן, תשע"ה
12 באפריל, 2015

צוות מומחים לנושא "חינוך בלתי פורמלי"

**קול קורא לסקירה מדעית בנושא
חינוך בלתי פורמלי במדינות נבחרות**

היזמה למחקר יישומי בחינוך של האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים הקימה צוות מומחים העוסק בנושא "חינוך בלתי פורמלי". הצוות הוקם בעקבות פנייה של גוף חיצוני, על מנת להרחיב ולהעמיק את הידע העומד לרשות אנשי המקצוע בנושא. הצוות, באמצעות האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, מזמין סקירות מדעיות שישמשו אותו בדיוניו. בכפוף להחלטת הצוות, ייתכן שהסקירות תועמדנה לרשות הציבור באתר היזמה במרשתת, בשם המחבר ובאחריותו.

חברי הצוות

פרופ' שלמה רומי, יו"ר (אוניברסיטת בר אילן), פרופ' גד יאיר (האוניברסיטה העברית בירושלים)
ד"ר חגית קליבנסקי (מכללת בית ברל), גב' נסרין חדאד חאגי יחיא (אוניברסיטת תל אביב)
מרכזים: ד"ר נעמי מנדל-לוי naomimandel@academy.ac.il
מר איתי ארצי itai.education@academy.ac.il

מידע נוסף על היזמה למחקר יישומי בחינוך ועל צוות המומחים לנושא "החינוך הבלתי פורמלי"
אפשר לקרוא באתר המרשתת: <http://education.academy.ac.il/>

מידע על צוות החינוך הבלתי פורמלי מופיע בלשונית:
<http://education.academy.ac.il/hebrew/ActionArea.aspx?AreaID=24>

מטרת הסקירה ומאפייניה

מטרת הסקירה היא לרכז מידע בנושא החינוך הבלתי פורמלי במדינות גרמניה, הולנד ומחוז אונטריו בקנדה. לצורך קול קורא זה, משמעות המונח חינוך בלתי פורמלי היא כל תכנית או פעילות חינוכית המתקיימת מחוץ לפעילות המחייבת על פי חוק, לילדים ונוער בני 0-14.

הסקירה בכל מדינה תכלול מידע על הנושאים הבאים כאשר הסוקר יעשה מאמץ להתייחס למירב הסוגיות¹:

- גופים עיקריים המציעים תכניות או פעילויות חינוך בלתי פורמלי (המדינה, גופים עסקיים או פרטיים, עמותות, רשויות מקומיות ואחרים ככל שיימצאו).
- התחומים שבהם מוצעת התכנית או פעילות החינוך הבלתי פורמלי (כגון ספורט, מדע, אמנות, מנהיגות, שדאות, קריאה וכתביבה, השכלה כללית ועוד).

¹ ייתכן כי לא יימצא מידע לכל הסעיפים בכל המדינות.

- מקורות המימון של התכנית או הפעילות החינוכית הבלתי פורמלית (כגון המדינה או גורמים פרטיים כמו קרנות פילנתרופיות, המגזר העסקי או המשתתפים בפעילויות).
- המטרות הכלליות והאופרטיביות המנחות את התכנית או הפעילות החינוכית הבלתי פורמלית בארגונים נבחרים.
- תיאור כוח האדם שמעביר את הפעילויות (בני נוער, מדריכים, מורים ועוד) ואיזו (אם בכלל) הכשרה ניתנת להם כדי לעסוק בחינוך בלתי פורמלי ?
- סקירת פעילויות בלתי פורמליות לקבוצות מיעוט כמו מהגרים וקבוצות מוחלשות.
- ראיות לתרומתן של התנסויות בלתי פורמליות להישגים לימודיים ולהצלחה בשוק העבודה ובהשכלה הגבוהה, להתנהגויות נורמטיביות ולצמצום התנהגויות סיכון.

בבחירת התכניות או הפעילויות תינתן העדפה לכאלה המלוות במחקרי הערכה ומדידה אקדמיים.

על הסוקר לבסס את הסקירה על מגוון מקורות כמו אתרי מרשתת, מאמרים אקדמיים, דוחות הערכה ומדידה ובמידת הצורך גם ליצור קשר עם הארגונים לטובת בירור של מידע נוסף.

מושגים מומלצים לחיפוש באנגלית:

- Informal education
- Non formal education
- Informal learning
- Non formal learning
- Extracurricular activities
- Non-compulsory studies
- Social pedagogy
- After-school activities
- Further education
- Continuing education
- Museum education
- Youth organizations
- Youth movements
- Youth in distress
- Long life learning
- Community education
- Outward Bound, Expeditionary Learning

על הסוקרים לבצע חיפוש לפחות באחד ממאגרי הידע הבוחנים אפקטיביות בחינוך כגון – Best Evidence Encyclopedia, Campbell Corporation, What Works Clearinghouse, או EPPI-Centre.

נוהל ביצוע הסקירה

1. **הצעות מקדמיות** (עד 1,500 מילים, בעברית) יש להגיש עד יום חמישי, ד' באייר תשע"ה, 23.4.2015. ההצעה תכלול:

(א) קורות חיים של מגיש ההצעה

(ג) ראשי פרקים

(ה) ביבליוגרפיה ראשונית

(ו) דוגמת כתיבה מדעית עיונית באורך שלושה עמודים

חברי הצוות ישפטו את ההצעות המקדמיות. **היזמה** שומרת לעצמה את הזכות לא להשתמש באף לא באחת מן ההצעות המקדמיות שתוגשנה. כן היא עשויה לבקש שינוי דגשים, תוספות או שילוב הצעות שונות לקראת קבלת מתווה סקירה שאותה היא מעוניינת לממן.

מציע ההצעה שתיבחר יוזמן לכתוב **סקירה מלאה**. צוות המומחים יפרסם את החלטותיו בעניין ההצעות המקדמיות עד יום חמישי, י"א באייר תשע"ה, 30.4.2015.

2. **טיוטת סקירה מלאה**, בהיקף של כ-10,000 מילים (כ-25 עמודים), תהיה כתובה בעברית, ויצורף לה תקציר בעברית ובאנגלית בהיקף של כ-800 מילים (כשני עמודים). גופן דוד בגודל 12 נקודות וגופן TNR (Times New Roman) בגודל 11 נקודות ישמשו לכתיבה העברית והאנגלית בהתאמה. הרווח בין שורות יהיה של שורה וחצי, ובין פסקות – של שתי שורות. המחבר ימסור את טיוטת הסקירה המלאה לא יאוחר **משישה שבועות** לאחר שהצוות יודיע (אלקטרונית) על אישור ההתקשרות עם הסוקר, ובכל מקרה לא יאוחר מיום חמישי, כ"ד בניסן תשע"ה, 11.6.2015.

טיוטת הסקירה תוגש לשיפוט עמיתים. אם לצורך השיפוט יידרש תרגום של הטיוטה לאנגלית, ייעשה התרגום על ידי היזמה, והכותב יתבקש לאשרו בתוך שבועיים מיום קבלת התרגום. אם יבקש הצוות מהמחבר להתייחס להערות השופטים ולהכניס שינויים או תיקונים בטיוטה – בעברית או באנגלית – המחבר מתחייב לעשות זאת בתוך שלושה שבועות, עד יום חמישי, 2.7.2015, ח' בתמוז תשע"ה.

3. לאחר שיאושר כי הכותב מילא אחר הנדרש בהערות השופטים, תשמש הסקירה המתוקנת את צוות המומחים בדיוניו. הצוות עשוי להחליט על הנגשת הסקירה גם לציבור הרחב, באמצעות המרשתת, או לצרפה – כולה או את התקציר שלה כנספח לדוח מהפעילות. זכויות היוצרים על המסמך תהיינה שייכות לאקדמיה הלאומית הישראלית למדעים. מחבר הסקירה יורשה לעשות בה שימוש בכפוף לאישור הצוות והנגשת הסקירה במרשתת.

אם הצוות יבחר שלא להנגיש את הסקירה לציבור, יותר למחבר לעשות בה שימוש, ואזכור שם היזמה יהיה כפוף לאישור מפורש ובכתב של הצוות. אם צוות המומחים יכנס יום עיון או סדנה ויבקש מהמחבר להציג את עבודתו, ימלא המחבר אחר בקשת הצוות.

ההתקשרות בשם **היזמה** תיעשה על ידי האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים. **היזמה** תשלם סכום של 15,000 ש"ח תמורת הסקירה: 50% מהסכום ישולמו כשהצוות יאשר שקיבל את טיוטת הסקירה לשביעות רצונו, והיתרה תשולם עם אישור צוות המומחים וועדת ההיגוי של היזמה שקיבלו נוסח מתוקן לשביעות רצונם, שהייתה התייחסות מלאה להערות השופטים, ושהתרגום והתקצירים מוכנים וערוכים כנדרש.

את ההצעות המקדמיות יש לשלוח אלקטרונית אל:

מרכזת הצוות, ד"ר נעמי מנדל-לוי, naomi.education@academy.ac.il